

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Milana Podhrázkého a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **M. K.**, zast. JUDr. Ing. Janem Kopřivou, Ph.D., advokátem se sídlem Zahradnická 223/6, Brno, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 12. 2020, čj. 44561/20/5300-21444-713021, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 31. 3. 2021, čj. 31 Af 12/2021-32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Dodatečnými platebními výměry za zdaňovací období srpen až prosinec 2016 doměřil Finanční úřad pro Zlínský kraj žalobci (dále „stěžovatel“) daň z přidané hodnoty v celkové výši 737 786 Kč a stanovil mu penále v celkové výši 147 556 Kč. Proti dodatečným platebním výměrům podal stěžovatel odvolání, která žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl a dodatečné platební výměry potvrdil.

[2] Následně podal stěžovatel ke Krajskému soudu v Brně žalobu proti rozhodnutí žalovaného. Krajský soud v záhlaví uvedeným usnesením řízení o žalobě zastavil podle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve

znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), jelikož stěžovatel nezaplatil soudní poplatek při podání žaloby a ani poté, co byl k jeho zaplacení krajským soudem usnesením ze dne 2. 3. 2021, čj. 31 Af 12/2021-29, vyzván.

II. Obsah kasační stížnosti

[3] Stěžovatel napadl usnesení krajského soudu kasační stížností, podle jejího obsahu z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[4] Namítá, že zaplatil soudní poplatek dne 8. 3. 2021 bezhotovostním převodem. Osobně jej ve stanovené lhůtě s ohledem na mimořádné opatření uhradit nemohl. Soudní poplatek však omylem uhradil na účet České národní banky vedený pro Nejvyšší správní soud. Podle § 8 odst. 2 zákona o soudních poplatcích je poplatek příjmem státního rozpočtu. Soudní poplatek pod určeným variabilním symbolem uhradil, a do státního rozpočtu ho proto odvedl. Napadeným usnesením došlo z důvodu přílišného formalismus krajského soudu k porušení jeho práva na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Rozhodná je vůle stěžovatele včas soudní poplatek uhradit, k čemuž došlo. Platba soudního poplatku byla dostatečně identifikována, neboť byla učiněna ve správné výši a pod správným variabilním symbolem. Pro Nejvyšší správní soud byla nezaměnitelná. V okamžiku připsání soudního poplatku totiž neměl stěžovatel zahájeno u tohoto soudu žádné řízení, ve kterém by běžela nebo uplynula lhůta k uhrazení soudního poplatku za řízení o kasační stížnosti.

[5] Závěry rozsudku NSS ze dne 2. 4. 2020, čj. 2 As 387/2019-29, dle kterého administrativní pochybení nemůže mít samo o sobě vliv na posouzení toho, zda byl soudní poplatek řádně zaplacen, je třeba vztáhnout i na případ stěžovatele. Celou situaci je nutné posuzovat komplexně včetně posouzení každé indicie vedoucí k identifikaci platby takovým způsobem, aby bylo patrné uhrazení soudního poplatku, byť na základě administrativního pochybení stěžovatele. Stěžovatel materiálně podmínky zaplacení soudního poplatku naplnil, jelikož byl poplatek včas a ve stanovené výši do státního rozpočtu uhrazen. Doměřená daňová povinnost je pro stěžovatele likvidační. Je proto namístě zkoumat intenzitu porušení procesních podústavních předpisů omezujících základní právo stěžovatele na přístup k soudu. Ta je však zanedbatelná. Formálně byl soudní poplatek zaslán na jiný účet, avšak intenzitu tohoto pochybení částečně zhojuje skutečnost, že doputoval do státního rozpočtu. Platba navíc obsahovala takové údaje, na základě kterých ji bylo možné přiřadit ke konkrétnímu soudnímu poplatku. Uvedení nesprávného bankovního účtu představuje lidskou a pochopitelnou chybu.

[6] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost a dospěl k závěru, že není důvodná.

[8] Nejvyšší správní soud z obsahu spisu krajského soudu zjistil, že stěžovatel nezaplatil soudní poplatek při podání žaloby. Krajský soud ho proto usnesením ze dne 2. 3. 2021, čj. 31 Af 12/2021-29, vyzval k tomu, aby ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto usnesení

pokračování

soudní poplatek zaplatil, a to buď vylepením kolku na přiložený tiskopis, nebo bezhotovostně převodem na účet soudu. Současně stěžovatele poučil, že nebude-li soudní poplatek zaplacen, soud řízení zastaví. Usnesení bylo stěžovateli doručeno prostřednictvím zástupce 5. 3. 2021. Posledním dnem lhůty k zaplacení soudního poplatku tak bylo pondělí 22. 3. 2021. Dle úředního záznamu ze dne 24. 3. 2021 (č. l. 30 spisu krajského soudu), nebyl soudní poplatek zaplacen. Krajský soud proto řízení napadeným usnesením zastavil.

[9] Stěžovatel namítá, že soudní poplatek zaplatil bezhotovostně převodem dne 8. 3. 2021. Vlivem administrativní chyby však poplatek zaslal na účet Nejvyššího správního soudu. Jelikož však byl poplatek včas a ve stanovené výši uhrazen do státního rozpočtu, podmínky zaplacení soudního poplatku materiálně naplnil.

[10] Podle § 2 odst. 2 písm. a) zákona o soudních poplatcích je ve věcech správního soudnictví poplatníkem poplatku za řízení ten, kdo podal žalobu nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení. Poplatková povinnost u poplatku za řízení vzniká podáním žaloby a tímto okamžikem je též poplatek splatný [§ 4 odst. 1 písm. a) a § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích]. Tento úkon je dle položky č. 18 bod 2. písm. a) sazebníku poplatků, který tvoří přílohu k zákonu o soudních poplatcích, zpoplatněn částkou 3 000 Kč.

[11] Podle § 8 odst. 3 zákona o soudních poplatcích platí, že *poplatky se platí na účet zřízený u České národní banky pro soud příslušný podle § 3 (dále jen „účet soudu“).*

[12] Podle § 3 odst. 1 téhož zákona dále platí, že *ve věcech poplatků za řízení rozhoduje soud, který je věcně a místně příslušný k projednání a rozhodnutí věci v prvním stupni. Ve věcech správního soudnictví rozhoduje ve věcech poplatků za řízení soud, který je věcně a místně příslušný k projednání a rozhodnutí věci.*

[13] Podle čl. 36 odst. 1 Listiny pak platí, že *každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu.*

[14] Součástí práva jednotlivce na soudní ochranu je právo na přístup k soudu zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny. Toto právo však podléhá některým omezením, která jsou vtělena do procesních předpisů v zájmu efektivy řízení. Ústavní soud v nálezu ze dne 2. 6. 2020, sp. zn. III. ÚS 1136/20, k tomu blíže uvedl, že *„žádné z těchto (legitimních) omezení však nesmí být nepřiměřené a nesmí narušovat podstatu chráněného základního práva. K zásadně přípustným omezením patří povinnost účastníka zaplatit soudní poplatek [usnesení, kterým se zastavuje řízení z důvodu nezaplacení soudního poplatku, může být způsobilé bezprostředně zasáhnout do základních práv účastníka řízení - srov. k tomu stanovisko pléna sp. zn. Pl. ÚS-st. 35/13 ze dne 23. 4. 2013 (ST 35/69 SbNU 859; 124/2013 Sb.)] nebo splnit podmínku povinného právního zastoupení, vyžaduje-li to zákon [srov. nález sp. zn. II. ÚS 1000/16 ze dne 8. 11. 2016 (N 213/83 SbNU 387) nebo nález sp. zn. III. ÚS 3213/19 ze dne 28. 1. 2020].“* V nálezu ze dne 30. 3. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 9/20, kterým byl zamítnut návrh na zrušení § 9 odst. 1 věty třetí zákona o soudních poplatcích, ve znění účinném od 30. 9. 2017, pak Ústavní soud zdůraznil, že *„každý poplatník nese vlastní odpovědnost za to, že se soudní poplatek dostane do dispozice soudu řádně a včas, bez ohledu na to, jaký způsob k jeho úhradě zvolí.“* Z uvedeného tak vyplývá, že povinnost zaplatit soudní poplatek je přípustným omezením práva na

přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny a je na vlastní odpovědnosti poplatníka, aby se soudní poplatek dostal do dispozice soudu řádně a včas.

[15] Nejvyšší správní soud přisvědčuje stěžovateli, že soudní poplatky jsou příjmem státního rozpočtu (§ 8 odst. 2 zákona o soudních poplatcích). Poplatník je však povinen podle § 8 odst. 3 zákona o soudních poplatcích zaplatit soudní poplatek na účet zřízený u České národní banky pro soud příslušný podle § 3 odst. 1 toto zákona. Pro zaplacení soudního poplatku proto není rozhodující, zda se zaplacená částka stala příjmem státního rozpočtu, nýbrž to, zda byla zaplacená na účet soudu příslušného pro projednání a rozhodnutí věci (viz bod 8 rozsudku NSS ze dne 21. 5. 2019, čj. 4 As 31/2019-29). Jen tento soud je totiž schopný přiřadit platbu soudního poplatku ke konkrétnímu řízení, které bylo u něho na návrh poplatníka zahájeno. Jiný soud, na jehož účet byl soudní poplatek chybně zaplacen, není schopen pouze na základě částky a variabilního symbolu zjistit, k jakému řízení se zaplacený soudní poplatek vztahuje a u kterého věcně a místně příslušného soudu je dané řízení vedeno. Je proto logické, že soudní poplatek musí být zaplacen právě na účet soudu, který je věcně a místně příslušný k projednání a rozhodnutí věci a který variabilní symbol poplatníkovi sdělil. Toto pravidlo zdůraznil rovněž Ústavní soud ve výše citovaném nálezu sp. zn. III. ÚS 1136/20, ve kterém uvedl, že *„[p]ro řádné zaplacení soudního poplatku je totiž rozhodující pouze připsání částky na účet soudu, u něhož je řízení vedeno, nikoliv přiřazení ke konkrétní věci, o níž je řízení u tohoto soudu vedeno.“* (zvýrazněno NSS, shodně viz bod 16 stěžovatelem zmíněného rozsudku NSS sp. zn. 2 As 387/2019). Nadto soud, na jehož účet byl poplatek chybně zaplacen, není povinen dohledat, na účet jakého soudu měl být poplatek správně zaplacen, a na tento účet nesprávně zaplacený poplatek následně přeposlat.

[16] Jiné závěry by ostatně vedly k absurdním závěrům. Organizačních složek státu, jejichž příjmy jsou součástí státního rozpočtu, je velké množství. Při správnosti argumentace stěžovatele by to vedlo k tomu, že by šlo soudní poplatek uhradit například i na účet zřízený pro jakýkoliv správní orgán, včetně jeho územních pracovišť, nebo třeba i pro Ústavní soud. Každá organizační složka státu by pak musela dohledávat, zda mylná platba náhodou není zaplaceným soudním poplatkem, a kterému soudu byla určena. Soud vedoucí řízení by pak musel zjevně vyčkávat velmi dlouhou dobu, než by řízení pro nezaplacení soudního poplatku mohl zastavit, aby si byl jistý, že soudní poplatek nebyl zaplacen jiné organizační složce státu. To by výrazně popíralo smysl lhůty pro zaplacení soudního poplatku, která má zajistit, že bude brzy postaveno na jisto, zda je splněna jedna z podmínek pro vedení řízení.

[17] V nyní projednávané věci byl k projednání a rozhodnutí věcně a místně příslušný Krajský soud v Brně, neboť v jeho obvodu má sídlo Finanční úřad pro Zlínský kraj, který vydal dodatečné platební výměry [§ 7 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s přílohou č. 2 k zákonu č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích)]. Soudní poplatek by proto byl stěžovatelem zaplacen řádně a včas jedine tehdy, jestliže by byl připsán na účet Krajského soudu v Brně nejpozději dne 22. 3. 2021 (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 3. 2018, čj. 8 Afs 37/2018-51, č. 3734/2018 Sb. NSS). Tak tomu však nebylo, neboť stěžovatel 8. 3. 2021 zaplatil soudní poplatek na účet zřízený u České národní banky pro Nejvyšší správní soud. Ze spisu krajského soudu současně nevyplývá, že by stěžovatel splnil poplatkovou povinnost jiným

pokračování

způsobem v dodatečné lhůtě stanovené usnesením krajského soudu ze dne 2. 3. 2021, čj. 31 Af 12/2021-29.

[18] Co se týče odkazu stěžovatele na rozsudek NSS sp. zn. 2 As 387/2019, pak v daném případě poplatník pouze chybně uvedl variabilní symbol platby, avšak soudní poplatek byl připsán včas na účet soudu, který byl věcně a místně příslušným k projednání a rozhodnutí věci podle § 3 odst. 1 zákona o soudních poplatcích. Jeho závěry tak nelze vztáhnout na nyní projednávanou věc, neboť stěžovatel soudní poplatek na účet příslušného soudu nezaplatil. V takovém případě nenaplnil podmínky zaplacení soudního poplatku ani materiálně, byť se z jeho pohledu jedná o formální, administrativní pochybení.

[19] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že napadeným usnesením nebylo zasaženo do práva stěžovatele na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny. Přestože zastavení soudního řízení může mít pro stěžovatele závažné následky, bylo primárně na něm, aby soudní poplatek zaplatil na účet krajského soudu řádně a včas (viz bod [14] tohoto rozsudku). Vůle stěžovatele zaplatit soudní poplatek není v tomto ohledu rozhodující. Z § 8 odst. 3 zákona o soudních poplatcích totiž jednoznačně vyplývá, že soudní poplatek je třeba zaplatit na účet příslušného soudu. Tímto soudem byl podle § 3 odst. 1 téhož zákona Krajský soud v Brně, nikoliv Nejvyšší správní soud. Krajský soud proto správně řízení po uplynutí dodatečné lhůty pro zaplacení soudního poplatku podle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích zastavil, neboť stěžovatel nesplnil svou poplatkovou povinnost.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Ze shora uvedených důvodů proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[21] Nejvyšší správní soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, kterému by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 8. září 2021

Petr Mikeš
předseda senátu